

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 60 0 Ps 000161 11 Rev
Dana: 15.01.2013. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Jadranke Stanišić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Društvo za ... Š. , d.o.o. D, ..., koga zastupaju S.Đ. i S.M., advokati iz D.1, ..., protiv tuženog Preduzeće za ... NVB F., d.o.o. D., ..., koga zastupa M.Đ., advokat iz D., ..., radi sticanja bez osnova, vrijednost predmeta spora 42.132,70 KM, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Višeg privrednog suda Banja Luka, broj 60 0 Ps 000161 09 PŽ od 28.10.2010. godine, na sjednici održanoj 15.01.2013. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.316,25 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda Doboj, broj 85 0 Ps 000161 08 Ps od 12.06.2009. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužioca kojim traži da se obaveže tuženi da mu, po osnovu naknade štete, isplati iznos od 42.132,70 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate, i da mu, na ime naknade troškova parničnog postupka, isplati iznos od 3.808,00 KM (stav I).

Obavezan je tužilac da tuženom, na ime naknade troškova postupka, isplati iznos od 2.699,95 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana donošenja presude 12.06.2009. godine pa do konačne isplate, u roku od 30 dana koji počinje da teče prvog dana poslije donošenja presude (stav II).

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda Banja Luka, broj 60 0 Ps 000161 09 PŽ od 28.10.2010. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka na ime sastava žalbe, kao i zahtjev tuženog za nadoknadu troškova na ime sastava odgovora na žalbu.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru na reviziju predlaže da se revizija odbije, a tužilac obaveže na naknadu troškova postupka, na ime sastava odgovora, u iznosu od 1.316,25 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužioca da se tuženi obaveže da mu isplati iznos od 42.132,70 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da je tužilac dana 06.06.2004. godine, pod brojem 13/2004, donio Odluku o izdvajanju Projektnog biroa počev od 01.07.2004. godine, sa kojim datumom će se samostalno organizovati (tačka I), da će se izvršiti isknjižavanje sredstava i izvora sredstava iz poslovnih knjiga tužioca sa 01.07.2004. godine temeljem analitičkog bruto bilansa, koji će za Projektni biro biti sačinjen sa stanjem na dan 30.06.2004. godine (tačka II), da je sva potraživanja prava i obaveza koja nisu naplaćena i plaćena do 30.06.2004. godine, biti obavezan naplatiti i platiti Projektni biro poslije izdvajanja iz sastava tužioca (tačka III) i da će tužilac sa 01.07.2004. godine isknjižiti iz svog knjigovodstva, a Projektni biro uknjižiti preneseno stanje temeljem sačinjenog analitičkog bruto bilansa (tačka IV); da je računovođa tužioca dana 30.06.2004. godine sačinio analitički bruto bilans koji je ovjeren pečatom i potpisom direktora tužioca, dok je naknadno sa danom 26.07.2004. godine dodat tekstualni dio ovjeren pečatom tuženog i potpisom V.B., kao direktora.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09-u daljem tekstu ZPP), primjenom odredbe člana 154., 210. i 376. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud odlučuje kao u izreci odluke.

Odbijajući tužbeni zahtjev tužioca za isplatu iznosa od 42.132,70 KM, prvostepeni sud je našao da su istaknuti prigovori pasivne legitimacije i zastarjelosti potraživanja osnovani. Sud je ocijenio da je Odluka o izdvajanju Projektnog biroa jednostrani akt tužioca koji ne stvara obavezu prema tuženom, jer dokucani tekst u analitičkom bruto bilansu od 30.06.2004. godine nije potpisan od strane ovlaštenog lica pošto V.B., koji je potpisan u ime tuženog, nije bio njegov direktor na dan 26.07.2004. godine, već je to, prema izvodu iz sudskog registra broj U/I-473/2003, bio N.B. Takođe je ocijenjeno da tužilac nije dokazao da je tuženom predao stvari navedene u analitičkom bruto bilansu, te da je tuženi dokazao da za te stvari nije došlo do povećanja njegovog osnivačkog kapitala. Utvrđujući da je pravni osnov potraživanja tužioca naknada štete, a ne neosnovano obogaćenje, prvostepeni sud je usvojio i prigovor zastarjelosti potraživanja u smislu odredbe člana 376. stav 1. ZOO. Po shvatanju suda, zastarjelost potraživanja je počela teći sa 26.07.2004. godine (kada je tuženi ovjerio analitički bruto bilans), pa kako je tužba za isplatu utuženog iznosa podnesena 03.07.2008. godine, cijeni da je podnesena po proteku subjektivnog roka od 3 godine.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužioca i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepeni sud nalazi da je V.B. upisan kao lice ovlašteno za zastupanje tuženog tek po rješenju, broj U/I-225/05 od 21.04.2005. godine, što znači da je prvostepeni sud pravilno utvrdio da to svojstvo nije imao na dan 24.07.2004. godine, zbog čega nije ni mogao u ime tuženog potpisati analitički bruto bilans. Takođe je prihvaćen stav prvostepenog suda da se, obzirom na utvrđene činjenice, radi o naknadi štete i da je prigovor zastarjelosti pravilno cijenjen.

Drugostepena odluka je pravilna.

Odredbom člana 41. stav 1. Zakona o preduzećima („Službeni glasnik RS“ broj 24/98, 62/02, 38/03, 97/04 i 34/06 -u daljem tekstu: ZOP) propisano je da direktor zastupa preduzeće, ako zakonom nije drugačije propisano, da su organi preduzeća, između ostalih, i direktor kao organ poslovođenja (član 60. stav 1. tačka 4.). Članom 63. Zakona o preduzećima je određen djelokrug direktora preduzeća pa on organizuje i vodi poslovanje preduzeća, zastupa i stara se o zakonitosti rada preduzeća te obavlja druge poslove utvrđene zakonom, osnivačkim aktom i statutom. Osnivači preduzeća, kao u konkretnom slučaju V.B., ostvaruju prava u skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i 2. ZOP, ali se ne smatraju zakonskim zastupnicima preduzeća.

Tužilac svoje potraživanje prema tuženom temelji na analitičkom bruto bilansu od 30.06.2004. godine. Na osnovu izvedenih dokaza, uvidom u rješenju broj U/I-473/2003 i rješenje broj U/I-225/05 od 21.04.2005. godine, nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da je na dan 30.06.2004. godine, odnosno na dan 24.07.2004. godine, zakonski zastupnik tuženog bio N.B., a ne V.B. koji je, kao direktor, to pravo stekao upisom u sudski registar dana 21.04.2005. godine. Obzirom da nije sporno da je navedeni analitički bruto bilans za tuženog potpisao V.B., a ne tadašnji direktor tuženog, pravilnim se ukazuje zaključak sudova da se ne može smatrati da se tuženi nalazi u materijalno pravnom odnosu sa tužiocem u vezi sa stvarima i potraživanjima navedenim u tom bilansu. Pored toga, pravilnom ocjenom izvedenih dokaza sudovi su utvrdili da tužilac nije ni dokazao da su navedene stvari ušle u imovinu tuženog, odnosno da ih je preuzeo. Naprotiv, direktor tužioca V.Č. je iskazao da su stvari iz bilansa bile u posjedu Projektnog biroa kojim je rukovodio V.B. i da su tu i ostale nakon odluke tužioca o izdvajanju Projektnog biroa, da je biro imao svoj poseban žiro račun, da nije bio u sastavu tužioca, ali je koristio u svom poslovanju njegov pečat i da je svo novčano potraživanje (neplaćeno i ono koje je trebalo platiti) nastalo vezano za poslovanje Projektnog biroa.

Štoviše, tužilac je 30.07.2007. godine podnio tužbu protiv V.B. (broj 84 0 P 011347 07 P) sa zahtjevom da mu ovaj plati iznos od 15.983,40 KM na ime plaćenog poreza vezano za djelatnost Projektnog biroa, a podneskom od 27.02.2008. godine je istakao i zahtjev za isplatu protuvrijednost stvari preuzetih na osnovu analitičkog diobnog bilansa od 30.06.2004. godine u iznosu od 23.678,84 KM.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja neosnovanim se ukazuju i navodi revizije o povredi odredbe člana 8. ZPP, odnosno da su pogrešno ocjeni iskazi svjedoka M.A. i V.Č. Svjedok M.A. je u iskazu potvrdio da je on, kao računovođa

tužioca, sačinio analitički diobni bilans od 30.06.2004. godine koji je potpisao V.B., a što je potvrđeno i iskazom svjedoka V.Č.

Neosnovani su navodi revizije da nije dokazano da V.B. nije bio direktor tuženog na dan potpisivanja analitičkog bruto bilansa, jer je to suprotno izvedenim dokazima. Pravilna ocjena o nedostatku pasivne legitimacije na strani tuženog ne dovodi se u pitanje time što je bilans ovjeren pečatom tuženog, kod činjenice da nema potpisa ovlaštenog lica tuženog niti je dokazano da je tuženi prihvatio tako ovjereni bilans. Tužilac izvedenim dokazima nije potvrdio navode da je tuženi pravni sljednik Projektnog biroa, a to ne slijedi ni iz rješenja o registraciji tuženog kod nadležnog suda.

U odnosu na revizione navode da je pogrešno ocjenjen prigovor zastarjelosti potraživanja, jer da se ne radi o naknadi štete već o neosnovanom obogaćenju, ovaj sud smatra da kod činjenice da je prigovor pasivne legitimacije osnovan, prigovor zastarjelosti nije od značaja za pravilno rješenje ovog spora.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju nije osnovan jer dati odgovor nije bio od značaja za zaštitu prava tuženog, posebno jer se u istom navode činjenice koje je isticao tokom postupka i koje su nižestepeni sudovi cijenili pri donošenju svojih odluka.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, niti ima nedostataka u donošenju pobijane odluke na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zato je reviziju tužioca valjalo odbiti kao neosnovanu temeljem člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09).

Predsjednik vijeća:
Darko Osmić